

30.09.2023

Ursula von der Leyen vil gøre EU's klimapolitik mere spiselig for landbruget

Ansporet af de politiske magtforhold i EU vil Kommissionen i højere grad tage hensyn til industri og landbrug. Spørgsmålet er, om det vil udvande den grønne omstilling.

Skrevet af

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Kontakt

Ditte Brasso Sørensen

📞 +4561101115

✉ ditte@thinkeuropa.dk

Signalet var ikke til at tage fejl af. Da Ursula von der Leyen tidligere på måneden holdt sin årlige 'State of the European Union'-tale, kippede kommissionsformanden flere gange med hatten til Europa-Parlamentets magtfulde kristendemokratiske gruppe. Det fik mange til at spekulere over, om hendes tale reelt var en valgtale, der skulle bane vej for hendes genindsættelse på posten efter næste års europaparlamentsvalg.

Det var den måske. Men lige meget hvem der skal være den næste kommissionsformand, skal vedkommende have opbakning fra kristendemokraterne i centrum-højre-gruppen EPP - og det vil få betydning for EU's klima- og miljøpolitik.

Klima og miljø var centrale emner i Ursula von der Leyens tale, som både tog bestik af Kommissionens bedrifter under hendes ledelse og gav et praj om, hvad der er i vente.

Den europæiske grønne pagt, der fremsatte visionen om en accelereret grøn transition på tværs af den europæiske økonomi, blev med rette fejret som en historisk, klimapolitisk sejr. Og selv om arbejdet med pagten er blevet overskygget af pandemi og krig, har Kommissionen vist sig driftssikker på den grønne dagsorden.

Under von der Leyens ledelse blev økonomisk vækst uløseligt koblet til den grønne omstilling, og visionen om at blive det første klimaneutrale kontinent blev både fremsat og gjort til lov. Det er også lykkedes Kommissionen at gennemføre størstedelen af den omfattende 'Fit for 55'-lovpakke, der skal reducere den europæiske drivhusgasudledning med 55 procent frem mod 2030.

En ny periode

Von der Leyen har således leveret på klimafronten gennem sit formandskab, men hun gjorde det også klart i talen, at vi er på vej ind i en ny periode. En periode, hvor EU holder retningen og ambitionsniveauet, men hvor klimapolitik i højere grad skal være en løftestang for europæisk industri, og hvor der skal være et skærpet fokus på at dæmme op for den grønne omstillings slagsider i landbruget.

Kommissionen følger på én og samme tid en administrativ og en politisk logik. Man vil fortsat fremsætte klimaforslag efter den devise, at medlemsstaterne og Europa-Parlamentet har vedtaget den europæiske klimalov, og at det derfor er Kommissionens opgave at levere lovforslag, der får unionen i mål med denne ambition. Den næste store opgave bliver at sætte en målsætning for, hvor

meget EU's drivhusgasudledning skal være nedbragt i 2040 og herefter udforme en plan for de lovforslag, der er nødvendige for at nå målet.

Det talte Ursula von der Leyen dog slet ikke om i sin tale - den var nemlig først og fremmest politisk og handlede derfor mere om, hvordan den grønne dagsorden fremadrettet skal pakkes ind, så den bliver mere spiselig. Og her vil von der Leyen formentlig tage ved lære af de takter, vi har set i USA og lande som Frankrig - der skal skabes en klimapolitik, som kommer både industri og middelklasse til gode, altså klimapolitik, der ikke gør ondt

Det seneste år har understreget, at særligt miljødagsordenen er blevet politiseret, og jo tættere lovgivningen kommer på landbruget, desto mere betændt har den vist sig.

Senest har EU's regler inden for kvælstof, vand og naturgenopretning skabt røre i medlemsstaterne. Frem for at tale om 2040-målet sørgede Ursula von der Leyen da også for at hylde de europæiske landmænd og love en struktureret dialog med landbruget. Fokus var på nødvendigheden af at skabe gode forhold for landmænd og deres familier. Det er en dagsorden, der fra Kommissionens side også kommer til at omfatte et blik for europæisk landbrugs kulturelle betydning og vigtigheden i at holde liv i landdistrikterne.

Kristendemokraternes retning

Men klima skal også i højere grad balanceres med en styrkelse af europæisk industri. Både i sin tale og ved en efterfølgende konference i Prag understregede von der Leyen, at den grønne pagt skal beskytte vores planet, men også sikre vores fælles velstand.

Der er ikke noget nyt i, at Kommissionen gerne ser, at fremtidens clean tech skal skabes i Europa, og i talen lovede von der Leyen da også en ny vindpakke, der skal gøre det nemmere at udrulle vedvarende energi. Men Kommissionen sætter også ind med industrifremmende tiltag for landbruget. Det seneste eksempel er et forslag om at lempe reglerne for nye genteknologier, således at de europæiske regler i højere grad kommer til at ligne de regler, der gælder hos vores internationale konkurrenter.

Kommissionen har forsøgt at koble dette forslag til et andet om at reducere brugen af pesticider for dermed at lade pisk og gulerod følges ad. Formentlig kan vi regne med flere industrifremmende forslag på landbrugsområdet. En mulighed kunne være at

forlænge den eksisterende lempelse af EU's regler om braklægning og rotation af afgrøder - tiltag, der er blevet efterspurgt af ledende figurer i den kristendemokratiske gruppe.

Det vides endnu ikke, om Ursula von der Leyen går efter en ny periode som kommissionsformand, men hvis hun gør, har hun brug for at sikre sig kristendemokraternes opbakning. Kristendemokraterne står traditionelt stærkt på at skabe gode betingelser for erhvervslivet og har i den verserende europaparlamentsvalgkamp markeret sig særligt stærkt på deres forsvar for landbruget. Det er uvist, hvad det kommer til at betyde for effekten af den fremtidige klimapolitik - men det er et hensyn, som den kommende kommissionsformand må tage bestik af i den grønne politik, lige meget hvem det bliver.